

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ειδικά θέματα Δικαίου της Πληροφορίας

Ελευθερία του λόγου

Λίλιαν Μήτρου (L.Mitrou@aegean.gr)

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών & Επικοινωνιακών
Συστημάτων

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ελευθερία του λόγου στον κυβερνοχώρο

- Η ελευθερία του λόγου και η κατοχύρωσή της
- Η άσκηση της ελευθερίας του λόγου στην ψηφιακή εποχή
- Blogs/forums/chat-rooms
- Blogs και τα δικαιώματα των άλλων
- Εφαρμοστέοι κανόνες

Ελευθερία του λόγου

- Ελεύθερη διαμόρφωση του λόγου και της σκέψης
- Ελεύθερη έκφραση και μετάδοση της σκέψης και του λόγου
- Ύψιστο αγαθό και δικαίωμα μήτρα/προϋπόθεση για το σύνολο των δικαιωμάτων
- Θεμελιώδες συστατικό της δημοκρατικής κοινωνίας

Θεσμική διάσταση και κατοχύρωση

- ✦ Το δικαίωμα της ελευθερίας του λόγου ή ελευθερίας της έκφρασης αναγνωρίζεται σε διεθνή και εθνικά κανονιστικά κείμενα
- ✦ Η άσκηση της ελευθερίας του λόγου ενδέχεται να προσβάλλει (έννομα) συμφέροντα άλλων προσώπων ή/και να παραβιάζει τα δικαιώματά τους
- ✦ Η άσκηση της ελευθερίας του λόγου ενδέχεται να παραβιάζει και δημόσια αγαθά
- ✦ Πρόβλεψη περιορισμών

ΕΣΔΑ – Άρθρο 10

- «Καθένας έχει το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία της άποψης και την ελευθερία λήψης ή μετάδοσης πληροφοριών και ιδεών, χωρίς την επέμβαση των αρχών και ασχέτως συνόρων
- Το δικαίωμα αυτό δεν κωλύει τα Κράτη από το να υποβάλλουν τις επιχειρήσεις ραδιοφωνίας, κινηματογράφου ή τηλεοράσεως σε κανονισμούς εκδόσεως αδειών λειτουργίας»
- «Η άσκηση των ελευθεριών αυτών, δύναται να υπαχθεί σε ορισμένες διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή κυρώσεις, όπως προβλέπεται από τον νόμο και είναι αναγκαία σε μια δημοκρατική κοινωνία για την εθνική ασφάλεια, την εδαφική ακεραιότητα ή δημόσια ασφάλεια, την προάσπιση της τάξεως, για την προστασία της υγείας και της ηθικής, για την προστασία της υπολήψεως των άλλων, για την παρεμπόδιση της κοινοποίησης εμπιστευτικών πληροφοριών ή τη διασφάλιση του κύρους και αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας»

Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων – Άρθρο 11

- ✦ Ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης
- ✦ Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία γνώμης και την ελευθερία λήψης ή μετάδοσης πληροφοριών ή ιδεών, χωρίς την ανάμειξη δημοσίων αρχών και αδιακρίτως συνόρων
- ✦ Η ελευθερία των μέσων μαζικής ενημέρωσης και η πολυφωνία τους είναι σεβαστές

● Ανάπτυξη προσωπικότητας και πληροφόρηση

- ✚ Άρθρο 5 § 1 Σ- Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη
- ✚ Άρθρο 5 A § 1 Σ- Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφαλείας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων

Πληροφόρηση και Τύπος (άρθρο 14 Σ)

Καθένας μπορεί να εκφράζει και να διαδίδει προφορικά, γραπτά και δια του τύπου τους στοχασμούς του **τηρώντας τους νόμους του Κράτους**.

Ο τύπος είναι ελεύθερος. Η λογοκρισία και κάθε άλλο προληπτικό μέτρο απαγορεύονται.

Η κατάσχεση εφημερίδων και άλλων εντύπων, είτε πριν από την κυκλοφορία είτε ύστερα από αυτή, απαγορεύεται.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η κατάσχεση, με παραγγελία του εισαγγελέα, μετά την κυκλοφορία:

- για προσβολή της χριστιανικής και κάθε άλλης γνωστής θρησκείας,
- για προσβολή του προσώπου του Προέδρου της Δημοκρατίας,
- για δημοσίευμα που αποκαλύπτει πληροφορίες για τη σύνθεση, τον εξοπλισμό και τη διάταξη των ενόπλων δυνάμεων ή την οχύρωση της Χώρας ή που έχει σκοπό τη βίαιη ανατροπή του πολιτεύματος ή στρέφεται κατά της εδαφικής ακεραιότητας του Κράτους,
- για άσεμνα δημοσιεύματα που προσβάλλουν ολοφάνερα τη δημόσια αιδώ, στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος.

Κυβερνοχώρος και ελευθερία του λόγου

- ✱ Δραστικός περιορισμός του κόστους αντιγραφής και διάδοσης πληροφορίας – απελευθέρωση από τους «περιορισμένους πόρους»
- ✱ Το περιεχόμενο διανέμεται ευχερέστερα πέραν συνόρων και πολιτισμών
- ✱ Δραστική μείωση του κόστους παραγωγής νέας πληροφορίας
- ✱ Τα παραπάνω σε συνδυασμό με τη μείωση του κόστους διάδοσης/μετάδοσης έχουν εκδημοκρατίσει την άσκηση της ελευθερίας του λόγου

Ιστολόγια

- ✚ Το Blog (Ιστολόγιο/Διαδικτυακό Ημερολόγιο) είναι μία ατομική (Blogger) ή ομαδική ιστοσελίδα στην οποία κανείς μπορεί να αναρτά (post) περιεχόμενο συνήθως σε αντίστροφη χρονολογική σειρά
- ✚ Συνήθως είναι «ερασιτεχνικά» δηλ. μη εμπορικής προέλευσης, χρησιμοποιούν ένα ημερολογιακό σύστημα και ανανεώνονται καθημερινά ή σε τακτά χρονικά διαστήματα
- ✚ Τα αναρτημένα άρθρα μπορούν να περιέχουν κείμενο, εικόνα, ήχο, βίντεο, υπερσυνδέσεις, επισυναπτόμενα αρχεία κλπ.
- ✚ Συνήθως αποτελούν χώρο για «ζωντανές» (online) συζητήσεις για διάφορα θέματα που απασχολούν την κοινότητα των χρηστών του Διαδικτύου αλλά και για τη σύνδεση (links) με άλλα blogs ή Διαδικτυακούς τόπους που έχουν ειδησεογραφικό περιεχόμενο

Ιστορική αναδρομή

- ✦ Τέλη του `90 ο όρος weblog αρχικά αναφερόταν στο log αρχείο του εξυπηρετητή, ενώ αργότερα η έννοια διευρύνεται για να συμπεριλάβει την online προσωπική δημοσιογραφία
- ✦ Ο εφευρέτης του WWW Tim Berners-Lee στο CERN, ενημέρωνε καθημερινά μια λίστα (<http://info.cern.ch/>) με συνδέσμους και σύντομη περιγραφή των sites που προστίθεντο τότε online
- ✦ Ο βραχύτερος όρος blog προέκυψε από τον Peter Merholz το 1999 όταν τυχαία διαχώρισε τη λέξη weblog ως «we blog» στο ιστολόγιό του

Κύρια χαρακτηριστικά

- ✦ Προσωπικό & ανεπίσημο ύφος
- ✦ Σχόλια αναγνωστών σε κάθε post
- ✦ Χώροι καταγραφής προσωπικών απόψεων
- ✦ Διαφωνία μέσω σχολίου – απάντησης
- ✦ Συχνή ανανέωση
- ✦ Links προς άλλα blogs/ websites

Από τα Blogs στη Blogosphere

- ☀ Τα Blogs αναπτύσσονται ραγδαία λόγω
 - της αυξανόμενης χρήσης του Διαδικτύου
 - της ανάγκης για πιο άμεση ενημέρωση
 - της ανάγκης για δυναμική και άμεση επικοινωνία, ανταλλαγή μηνυμάτων και απόψεων
 - της εύκολης πρόσβασης σε μεγάλο όγκο πληροφοριών
- ☀ Πλέον μιλάμε για blogosphere - Συλλογικός όρος που συμπεριλαμβάνει όλα τα blogs και τις διασυνδέσεις τους
- ☀ Είναι η οπτική ότι τα blogs συνυπάρχουν σαν μια διασυνδεδεμένη κοινότητα (ή σαν μια συλλογή από συνδεδεμένες κοινότητες) ή σαν ένα Κοινωνικό Δίκτυο

Forums

- ✦ Ένα τεχνολογικά εξελιγμένο εργαλείο προσέγγισης και επικοινωνίας, ο καθένας μπορεί να εκφράζει τη γνώμη του δημοσίως.
- ✦ Σε κάθε ιστοχώρο μιας κοινότητας υπάρχει η ένδειξη «forum».
- ✦ Απαραίτητη η αποδοχή οδηγιών και όρων χρήσης για την εγγραφή και χρήση του.
- ✦ Δικαίωμα δημοσίευσης απόψεων και ερωτημάτων στον δημόσιο αναρτημένο (διαδικτυακό) χώρο της κοινότητας.
- ✦ Παρακολούθηση και συμμετοχή σε συζητήσεις, ερωτήματα και λήψη απαντήσεων.
- ✦ Ύπαρξη διαχειριστή – λαμβάνει το έργο της παρακολούθησης του περιεχομένου, έτσι ώστε να τηρούνται στοιχειώδεις κανόνες στη συζήτηση.

Chat rooms

- ✦ Χώροι ζωντανής επικοινωνίας
- ✦ Στόχος η ανταλλαγή μηνυμάτων κειμένου μεταξύ ατόμων που βρίσκονται στο ίδιο δωμάτιο συζήτησης, το οποίο συνήθως απευθύνεται σε συγκεκριμένα άτομα και έχει συγκεκριμένο θέμα
- ✦ Ταυτόχρονα μπορεί να πραγματοποιηθεί και ανταλλαγή αρχείων, βιντεοσυνδιάλεξη, παιχνίδια, όπως και άλλες υπηρεσίες ζωντανού χρόνου (real-time)
- ✦ Δυνατότητα μερικής αυτορρύθμισης, με κανόνες συμπεριφοράς για διαφύλαξη του σκοπού τους αλλά και των ίδιων των χρηστών

Blogs και τα δικαιώματα των άλλων

- ✘ Αποκάλυψη εμπιστευτικών πληροφοριών
- ✘ Διάδοση προσωπικών δεδομένων
- ✘ Διάδοση αναληθών – μη διασταυρωμένων στοιχείων
- ✘ Κριτική- εξύβριση – συκοφαντική δυσφήμιση
- ✘ Ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας

Blogs και δημόσιο συμφέρον

- ✦ Εθνική και δημόσια ασφάλεια
- ✦ Δημόσια τάξη και υγεία
- ✦ Αποτροπή εγκληματικής ενέργειας
- ✦ Διατήρηση της αυθεντίας και αμεροληψίας του δικαστικού σώματος

Blogs και οικονομικά συμφέροντα

- ⚡ Απολύσεις εργαζόμενων εξαιτίας των όσων έγραψαν σε εταιρικά/ προσωπικά τους blogs (“doose dodging”)
- ⚡ Παράδειγμα 1: Ο υπάλληλος Joe Gordon απολύθηκε παρότι πρότεινε να σταματήσει να αρθρογραφεί για την εργασιακή του ζωή στο blog του. Ο λόγος ήταν η κριτική του προς τον εργοδότη του το βιβλιοπωλείο Waterstones (HB). Συγκεκριμένα είχε αποκαλέσει το βιβλιοπωλείο «Bastardstones» και το αφεντικό του ως «Evil Boss».
- ⚡ Παράδειγμα 2 : Η αεροσυνοδός Ellen Simonetti που κατέγραφε τη ζωή και τις εργασιακές εμπειρίες της στο blog της απολύθηκε αν και δεν είχε ποτέ αναφέρει το όνομα της εταιρίας. Αυτό συνέβη έπειτα από 8 χρόνια εργασίας στην Delta Air Lines και ο λόγος ήταν φωτογραφία που κρίθηκε ανάρμοστη και αποκαλυπτική της εταιρίας
- ⚡ Washingtonienne
- ⚡ Ελευθερία έκφρασης και υποχρέωση πίστης/επαγγελματικού ήθους/ επαγγελματική εχεμύθεια

Διαδικτυακή ελευθερία της έκφρασης;

- ✦ Ραγδαία διάδοση
- ✦ Πεδίο άσκησης ελευθερίας γνώμης – έκφρασης
- ✦ Πολιτική – δημοσιογραφική ισχύς
- ✦ Αδυναμία «ελέγχου» αυτού του νέου κοινωνικού φαινομένου από την Πολιτεία
- ✦ αλλά και αδυναμία ουσιαστικής αυτορρύθμισης
- ✦ «Ασυδοσία» ή καταστολή και περιορισμός ελευθερίας έκφρασης στο Διαδίκτυο

Υπόληψη και άλλα δικαιώματα των άλλων

- ✚ Δικαίωμα στην προστασία της προσωπικότητας του ατόμου vs Δικαιώματος της ελευθερίας της έκφρασης;
- ✚ Όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα έχουν καταρχήν ίση βαρύτητα και νομική μεταχείριση
- ✚ Στάθμιση (σε περίπτωση σύγκρουσης) ή αμοιβαίος αποκλεισμός
- ✚ Συκοφαντική δυσφήμιση: μη αποδεκτή σε καμία έννομη τάξη
- ✚ Δημόσια κριτική : διαφορετική μεταχείριση ως προς τα δημόσια πρόσωπα (ευρύτερα όρια κριτικής) π.χ. *Lingens v. Austria*

Ελευθερία της έκφρασης και ιδιωτικότητα

- ✦ Επιτρεπτή η ανάρτηση/ διάδοση μόνο υπό προϋποθέσεις:
- ✦ Ενημέρωση του ατόμου για το σκοπό της χρήσης και την ταυτότητα του ατόμου που θα χρησιμοποιήσει τα προσωπικά δεδομένα
- ✦ Συγκατάθεση του ατόμου
- ✦ Ή νόμιμος λόγος για τη χρήση (π.χ. ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης)
- ✦ Δεδομένα σχετικά με το σκοπό της χρήσης, ακριβή επικαιροποιημένα, και μόνο στην απαραίτητη ποσότητα
- ✦ Σε κάθε περίπτωση απαραίτητη η διαφάνεια

Blogs και διανοητική ιδιοκτησία

- ✘ Παραβίαση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας
- ✘ Βιβλία, κείμενα, φωτογραφίες, ζωγραφική, οπτικοακουστικές δημιουργίες, λογισμικό....
- ✘ Χρήση στο blog έργων (συνολικά ή τμηματικά) που υπόκεινται σε πνευματικά δικαιώματα χωρίς τη συγκατάθεση του ιδιοκτήτη συνιστά παράβαση του νόμου

Blogs και νόμος

- ✦ Τα Blogs, όπως και το Διαδίκτυο, δεν είναι ένα πεδίο εκτός δικαίου
- ✦ Ταυτόχρονα όμως δεν δικαιολογείται οι περιορισμοί να υπερβαίνουν αυτούς που ισχύουν για τα συμβατικά μέσα
- ✦ Council of Europe: Member States should not subject content on the Internet to restrictions which go further than those applied to other means of content delivery – (Declaration Freedom of Communication on the Internet, 2003)

Ανωνυμία ως δικαίωμα/1

- ✦ Ανωνυμία ως προϋπόθεση ελεύθερης έκφρασης;
- ✦ Η ελευθερία της έκφρασης δικαιολογεί την ανωνυμία της έκφρασης;
- ✦ Ο φόβος των συνεπειών λειτουργεί ανασταλτικά στην ελευθερία της έκφρασης

Ανωνυμία ως δικαίωμα/2

Council of Europe – Declaration for Freedom of Communication on the Internet

Principle 7 Anonymity

In order to ensure protection against online surveillance and to enhance the free expression of information and ideas, member States should respect the will of users of the Internet not to disclose their identity. This does not prevent member States from taking measures and co-operating in order to trace those responsible for criminal acts, in accordance with national law, the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and other international agreements in the fields of justice and the police.

Blogs και εφαρμοστέο δίκαιο

- ✦ Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται στα ιστολόγια;
- ✦ Είναι τα ιστολόγια ένα μέσο αντίστοιχο του τύπου ή είναι ένα *aliud*;

Προσβολή δια του τύπου

- ✪ Στο **νόμο περί τύπου Ν.2328/1995** ορίζονται ελάχιστα ποσά αποζημίωσης για προσβολή προσωπικότητας για εφημερίδες, περιοδικά, τηλ. εκπομπές, ραδ. Σταθμούς
- ✪ Ευθύνη έχει και ο δημοσιογράφος και ο εκδότης
- ✪ Ο νόμος αυτός οδήγησε την χώρα σε καταδίκη στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην υπόθεση Λιοναράκης κατά Ελλάδα. Το Δικαστήριο έκρινε ότι παραβιάστηκε η ελευθερία της έκφρασης και επιδίκασε στον προσφεύγοντα περίπου 50.000 ευρώ που εκλήθη να καταβάλει η Ελληνική Δημοκρατία. Το δικαστήριο θεωρεί ότι οι όροι «παρακράτος», «φωνασκούντες κακούργοι του Τύπου» και «νευροπαθείς ψευδοπατριώτες» είναι αξιολογικές κρίσεις, οι οποίες δεν επιδέχονται αποδείξεις και δεν αποτελούν γεγονότα, των οποίων η υλικότητα μπορεί να αποδειχθεί
- ✪ Αντίστοιχα το ΕΔΔΑ στην υπόθεση Κατράμη κατά Ελλάδα: επιδίκασε στην δημοσιογράφο 10.000 ευρώ επειδή είχε καταδικαστεί λόγω του ότι αποκάλεσε σε άρθρο της "επίορκο" και "καραγκιόζη" έναν ανακριτή που είχε χειριστεί εσφαλμένα υπόθεση τροχαίου της αδελφής της

Blogs και νόμος- Η νομολογία/1α

- ✦ Τον Μάιο του 2008 το Μονομελές Πρωτοδικείο Ροδόπης εξέδωσε την πρώτη απόφαση (44/2008) για τα ιστολόγια
 - δεν υπάρχει η συνήθης ιεραρχική δομή οργάνωσης όπως στα παραδοσιακά έντυπα
 - υπάρχει κάτοχος-διαχειριστής και οι αναγνώστες του, που έχουν την δυνατότητα να συντάσσουν ανακοινώσεις στους χώρους αυτούς
- ✦ Τα ιστολόγια δεν υπάγονται στο νόμο περί ηλεκτρονικού τύπου. Αναγνωρίζει την αναλογική εφαρμογή του Νόμου περί Τύπου προκειμένου να καλυφθεί το «κενό νόμου»
- ✦ Αναγνωρίζει ότι η ανωνυμία των μπλόγκερς δεν αναιρεί το χαρακτηρισμό του ιστολογίου ως ηλεκτρονικού εντύπου «διότι άλλωστε και στα γραπτά έντυπα παραδοσιακής μορφής είναι συνήθης η αρθρογραφία με ψευδώνυμο»

Blogs και νόμος-Η νομολογία/1β

- ✦ Το Δικαστήριο έκρινε ότι η εταιρία που παρέχει τον διαδικτυακό χώρο δεν έχει ευθύνη
- ✦ Από τον συνδυασμό των άρθρων 11 και 14 του προεδρικού διατάγματος 131/2003 συνάγεται ότι η εταιρία, φορέας παροχής υπηρεσιών, που φιλοξενεί σε δικό της χώρο στον παγκόσμιο ιστό το ιστολόγιο δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ιδιοκτήτης, εκδότης, διευθυντής ή συντάκτης διότι
 - Δεν αποτελεί την αφετηρία μετάδοσης των πληροφοριών
 - Δεν τροποποιεί τις μεταδιδόμενες πληροφορίες

Blogs και νόμος-Η νομολογία/2α

- ☛ **Απόφαση 4980/2009 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιά** (υπόθεση αγωγής αποζημίωσης 150.000 ευρώ που έχει ασκήσει Νομάρχης εναντίον blogger επειδή ο τελευταίος τόλμησε να χαρακτηρίσει «παράνομο» τον Νομάρχη που τον απέλυσε. Νομική βάση του αιτήματος αποτελεί ο νόμος περί τύπου)
- ☛ Το Δικαστήριο έκρινε
 - το περί Τύπου θεσμικό πλαίσιο **δεν** βρίσκει πεδίο αναλογικής εφαρμογής στα μη ειδησεογραφικά ιστολόγια, επειδή υπάρχουν ουσιώδεις διαφορές ανάμεσα σε αυτά και στα μέσα ενημέρωσης που διέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία
 - ελλείπει "επιχειρηματικής διάρθρωσης", δεν υπάρχει αντικειμενική ευθύνη του κατόχου του ιστολογίου (όπως προβλέπει ο νόμος περί Τύπου), αλλά η προσβολή της προσωπικότητας θα πρέπει να κρίνεται με βάση τις γενικές διατάξεις (που απαιτούν υποκειμενική ευθύνη), διότι ο blogger συνήθως θα είναι ένας "απλός πολίτης" κι όχι ένας οικονομικά ισχυρός ιδιοκτήτης μέσου ενημέρωσης

Blogs και νόμος-Η νομολογία/2β

- ✦ Βασικά επιχειρήματα/σκέψεις υπήρξαν επίσης ότι
 - οι υψηλές χρηματικές αποζημιώσεις που προβλέπονται για τα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης **δεν** μπορούν να αξιωθούν αναλογικά και από τα μη ειδησεογραφικά ιστολόγια
 - βασικός στόχος των μη ειδησεογραφικών blogs είναι η επικοινωνία (μέσο επικοινωνίας) και όχι η διάδοση πληροφοριών (μέσο ενημέρωσης)
 - Γίνεται η διάκριση ανάμεσα σε "είδηση" και "σχόλιο"

Blogs και διακρίβωση εγκλήματος

- ✦ Ενδιαφέρον παρουσιάζει η γνωμοδότηση 9/2009 του τέως Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Γ. Σανιδά
 - τόσο οι δικαστικές όσο και οι αστυνομικές αρχές θα μπορούν χωρίς να δεσμεύονται από το απόρρητο των επικοινωνιών να ενημερώνονται για την τοποθεσία, την ταυτότητα των συνομιλητών και όποια άλλη πληροφορία κρίνεται απαραίτητη για να βοηθήσει στην εξιχνίαση οποιουδήποτε αδικήματος στο χώρο του διαδικτύου
- ✦ Τα blogs ως δημόσιος χώρος;
- ✦ Η γνωμοδότηση αυτή αφορά ειδικά τις περιπτώσεις κατά τις οποίες σε διάφορα ιστολόγια (Blogs) αναρτώνται υβριστικά ή απειλητικά δημοσιεύματα, φωτογραφίες παιδικής πορνογραφίας και διάφορα άλλα

Οι συνταγματικές παράμετροι μιας ενδεχόμενης ρύθμισης

- ✦ Το Διαδίκτυο αντανακλά αλλά και διαμορφώνει την κοινωνική πραγματικότητα.
- ✦ Είναι σαφές ότι ο έλεγχος (κρατικός ή ιδιωτικός) επί του περιεχομένου του διακινούμενου πληροφοριακού υλικού, δεν ταιριάζει στα χαρακτηριστικά του μέσου και οδηγεί αναπόφευκτα στην παραβίαση δικαιωμάτων των χρηστών
- ✦ Οι περιορισμοί πρέπει να διασφαλίζουν την ελευθερία της έκφρασης και της επικοινωνίας χωρίς να διολισθαίνει κανείς – στο όνομα της ψευδεπίγραφης ελευθερίας – να ισοπεδώνουμε την προσωπικότητα, την τιμή και την ιδιωτικότητα των άλλων
- ✦ Οποιαδήποτε νομοθετική πρωτοβουλία εκδηλωθεί θα πρέπει να σέβεται την ιδιαιτερότητα της διαδικτυακής επικοινωνίας καθώς και το συνταγματικό πλαίσιο που κατοχυρώνει την ελευθερία της έκφρασης, το απόρρητο της επικοινωνίας αλλά και τα δικαιώματα προσωπικότητας και ιδιωτικότητας

Υπάρχει νομοθετική λύση;

- ✘ Δήλωση υπευθύνου ιστολογίου;
- ✘ Υποχρέωση επιτήρησης – διαγραφής σχολίων;
- ✘ Αυτοτελής ευθύνη για παράνομο περιεχόμενο;
- ✘ Συκοφαντική δυσφήμιση δια του διαδικτύου ως αυτοτελές έγκλημα;
- ✘ Επέκταση των περιπτώσεων άρσης απορρήτου;